

Avustuksen myöntäminen valuma-aluekunnostuksen esiselvityshankkeeseen Iso-Jurvon, Jurvonjoen, Pieni-Jurvon sekä Valkeajärven alueella

KH 05.02.2024 § 27
75/02.04.01.02/2024

Äänekosken kaupungille on saapunut Jurvon seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n rahoitushakemus 8.10.2023 liittyen Iso-Jurvon, Jurvonjoen, Pieni-Jurvon sekä Valkeajärven kunnostukseen. Alkukartoituksessa vesistöön laskevista ojista otetaan vesinäytteet, joiden tulosten perusteella laaditaan vesistöjen kunnostussuunnitelma. Alkukartoituksen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 10 412 €, josta 70 % haetaan ELY-keskukselta ja 1 500 € UPM-Kymmene Oyj:ltä. Kaupungilta haettavan avustuksen määrä on 1 000 €. Loppurahoitus toteutetaan talkootyönä (mm. näytteenoton kuljetuskustannukset sekä hallinnollinen- ja suunnittelutyö).

Hankkeessa on tarkoitus määrittää Iso-Jurvoon laskevien merkittävimpien uomien vedenlaatu ja mahdollisuuksien mukaan myös hetkellinen virtaama. Näytteenoton suunniteltu toteutus on keväällä 2024 ja sen suorittaa Keski-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry / Tuomo Laitinen. Näytteenotto suoritetaan kertaluonteisesti kevään ylivirtaamakauden jälkeen, jolloin tulvat ovat laskusuunnassa. Näytteenottoihin perustuvan tutkimuksen ja analysoinnin lisäksi valuma-alueelle laaditaan kuormitusmallinnus (VEMALA). Kuormitusmallinnuksella saadaan tietoa siitä, mitkä maankäyttömuodot ovat keskeisiä kuormittajia ja millä osuuksilla.

Hankealueelle tehdään karttatarkastelun perusteella alustava esiselvitys sopivien ja vaikutukseltaan merkittävien vesiensuojelurakenteiden sijoittelusta sekä mitoituksesta. Selvityksessä keskitytään erityisesti luonnonmukaisiin vesienhallinta- ja suojeluratkaisuihin, jotka perustuvat valumavesien pidättämiseen ja suodattamiseen. Tarkoitus on tunnistaa ja kohdentaa oikeanlaisia rakenne-ehdotelmia oikeanlaisille kohteille. Tavoitteena on vähentää vesistöihin kohdistuvaa valuma-alueelähtöistä kuormitusta ja sen myötä kohentaa alapuolisen Iso-Jurvon tilaa. Hankkeen osa-alueista koostetaan yhteenvetoraportti, joka toimii tulevaisuuden toimenpiteitä ohjaavana käsikirjana vesistöalueen kunnostustoimien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Iso-Jurvo on korkean ekologisen- ja virkistyskäyttöpotentiaalin omaava Natura-järvi. Järven tilaa heikentää valuma-alueelähtöinen ulkoinen kuormitus, jota järveen päätyy valuma-alueen maankäytöstä ja kuivatustoiminnasta. Alueen maankäyttö on pääasiassa metsätaloutta. Hankealueen vesistöjen valuma-alueelähtöiseen kuormitukseen puuttumiseen tähtäävällä selvityksellä ja suunnitelmalla on valtakunnallisia vesienhoidon tavoitteita edistäviä vaikutuksia. Hankealueen vesistön tilan paraneminen hyödyttää myös suurta joukkoa kansalaisia, arviolta noin 100 järvenranta-asukasta, mökkivierasta ja virkistyskalastajaa. Hankealue on osa isompaa vesistökokonaisuutta ja hankkeen myötä jatkossa mahdollisesti edistettävät ja vesistökuormitusta vähentävät

valuma-alue-toimenpiteet ovat hyödyksi Keiteleeseen eteläosan alueelle ja edelleen koko Kymijoen päävesistöalueelle.

Äänekosken kaupunki pitää tärkeänä hankkeita, joissa edistetään vesistöjen hyvää tilaa ja EU:n vesipolitiikan puitteiden (2000/60/EY) asettamien tilatavoitteiden saavuttamista, ja myöntää tähän tarkoitukseen avustuksia vesienhoidollisille hankkeille (Vesienhoidollisia avustuksia koskevat periaatteet ja ehdot, KH 22.11.2021 § 361). Äänekosken kaupungin linjauksien mukaan ensisijaisesti rahallista tukea voidaan myöntää hankkeille, joissa toimenpiteet kohdistuvat vesistöihin, joiden tilatavoitetta ei ole vielä saavutettu. Avustusta voidaan myöntää kuitenkin myös muihin hankkeisiin, joihin hakija saa myönteisen tukipäätöksen valtiolta ja jotka muiltakin osin täyttävät Äänekosken kaupungin laatimat avustusehdot.

Iso-Jurvo on luokiteltu toimenpideohjelmassa (2022-2027) biologisen ja fysikaalis-kemiallisten tilojen, sekä ekologisen luokan perusteella erinomaiseksi, joten se täyttää EU:n asettamat tilatavoitteet. Jurvonjoki-Pietisjoki on luokiteltu ekologiselta tilaltaan erinomaiseksi ja se on biologiselta tilaltaan hyvä. Jurvonjoki-Pietisjokeen kohdistuu tilaa heikentävänä merkittävänä paineena maatalous. Iso-Jurvo on tällä hetkellä tilaltaan erinomainen, mutta se on vuosien myötä tummunut. Valuma-alue- ja -aluelähtöisillä kunnostustoimilla on mahdollisuus hillitä järven tilan heikkenemistä.

Vesipuitteiden (2000/60/EY) asettaa jäsenvaltioille tavoitteeksi vesistöjen hyvän tilan saavuttamisen lisäksi sen, että myöskään hyväksytty ja erinomaiseksi luokiteltujen pintavesien ekologinen ja kemiallinen tila ei heikkene. Jurvonjokeen kohdistuvien riskitekijöiden, sekä Iso-Jurvon vuosia jatkuneen tummumisen takia valuma-aluekunnostuksen esiselvityshanke voidaan katsoa tärkeäksi. Hankkeeseen haetaan avustusta ELY-keskukselta ja se täyttää Äänekosken kaupungin vesienhoidollisia avustuksia koskevat avustusehdot myös muilta osin.

Hakijan toimittamat hankesuunnitelma ja hakemus ovat esityslistan liitteinä.

Valmistelija Ympäristötarkastaja Anna Kervola, puh. 040 568 1470 ja hallintojohtaja Aleks Heikkilä, puh. 040 823 7921

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Äänekosken kaupunki myöntää Jurvon seudun vesiensuojeluyhdistys ry:lle (y-tunnus 3373773-8) edellä esittelytekstissä tarkoitettua hanketta varten vesienhoidollisen avustuksen suuruudeltaan 1 000,00 euroa sillä ehdolla, että hanke saa myönteisen tukipäätöksen myös valtiolta.

Avustuksen myöntämistä, maksamista, käyttöä ja takaisinperintää koskevat kaupunginhallituksen 22.11.2021 (361 §) tekemässä päätöksessä vahvistetut periaatteet ja ehdot.

Avustus myönnetään ja maksetaan kaupungin vuoden 2024 talousarviossa olevasta kaupunginhallituksen muun toiminnan kehittämisen määrärahasta.

Päätös

Hyväksyttiin.
